19.9.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Päästöportaaliasetuksen taloudelliset vaikutukset eläinsuojien ja vesiviljelyn osalta

Komissio ehdottaa E-PRTR-asetuksen (European Pollutant Release and Transfer Registry Regulation) korvaamista päästöportaaliasetuksella (Industrial Emissions Portal Regulation). Sen mukaan toiminnanharjoittajien raportointivelvollisuus laajenisi Suomessa teollisuuspäästödirektiivin uudistamisen myötä 272 eläinsuojasta 1700 eläinsuojaan. Vesiviljelyn osalta asetusehdotuksen mukaisen tuotantokapasiteetin kynnysarvon alentamisen 1000 tonnista 100 tonniin vuodessa raportointivelvollisten määrä kasvaisi neljästä 20:een.

Toiminnanharjoittaja käyttää vuosittaiseen raportointiin toiminnasta ja päästöistä sekä kokemuksesta riippuen noin yhden työpäivän. Asetusehdotuksen mukainen raportointi lisäisi Suomen ympäristökeskuksen arvion mukaan raportointiin kuluvaa aikaa 1–2 tunnilla.

Päästöjen määrittämisestä ja raportoinnista komissio on asetusehdotuksen vaikutusten arvioinnissa hahmotellut neljä eri vaihtoehtoa. Ensimmäisessä jäsenvaltio toimittaa tiedot toimialan osalta kootusti komissiolle, toisessa toimivaltainen viranomainen määrittää päästöt keskimääräisesti käyttäen eläinsuojan eläinyksikkölukua. Kolmannessa vaihtoehdossa toiminnanharjoittaja ja edelleen toimivaltainen viranomainen toimittaa tiedot eläinpaikkojen määristä Euroopan ympäristövirastolle päästöjen laskentaa varten. Tällöin laskennan tulos toimitettaisiin jäsenvaltion tarkistettavaksi ja varmennettavaksi. Neljännessä vaihtoehdossa toiminnanharjoittaja ilmoittaa eläinpaikkojen määrän tai vesiviljelyn kapasiteetin toimivaltaiselle viranomaiselle, joka tekee päästölaskennan. Toiminnanharjoittaja ilmoittaa eläinpaikkojen määrän muihinkin tarkoituksiin, joten tieto olisi helposti saatavilla. Jäsenvaltiot käyttävät kuitenkin erilaisia päästökertoimia, joten päästötiedot eivät valtioiden välillä olisi vertailukelpoisia.

Jos ympäristönsuojelulain 6 § mukaisen toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuden estämättä Suomessa päätetään raportointitavasta toiminnanharjoittajan puolesta, niin vaihtoehdosta riippumatta komissio arvioi muutoksella olevan selviä myönteisiä taloudellisia vaikutuksia toiminnanharjoittajille. Ne kohdistuisivat myös jo tällä hetkellä raportointivelvollisiin 272 eläinsuojaan ja neljään kalankasvattamoon. Säästöjen komissio arvioi olevan jopa 85 %. Komissio arvioi viranomaisiin kohdistuvien vaikutusten olevan vähäisiä. Raportointi toiminnanharjoittajan puolesta työllistäisi viranomaisia, mutta päästötiedon laadunvarmistus ei enää olisi sen tehtävänä.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen arvion mukaan kustannus sika- ja siipikarjatilojen parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vertailuasiakirjan mukaisen kansallisen päästölaskennan integroinnin valvonnan ja kuormituksen tietojärjestelmään (YLVA) olisi arviolta 150 000 euroa. Nautatilojen osalta teknisessä toteutuksessa voitaisiin nojautua samaan integraatioon, jos käyttöön saataisiin asiantuntijalaitosten laskenta-algoritmi. Kokonaiskustannus olisi arviolta 200–250 000 euroa.